

◆ PARAPSYKOLOGIA 2000 ◆

N:o 8, kevät 2005

Kanavointi — yhteys toisiin tietoisuuksiin?

Kautta aikojen paranormaalit ilmiöt, kokemukset ja ennen kaikkea kyvyt ovat olleet ihmisen kiinnostuksen kohteena. Kanavointi on viime vuosikymmeninä tullut erityisen suosituksi.

Kanavointi-ilmiötä tutkineet ovat määritelleet kanavoinnin laajimmillaan toiminnaksi, jossa fyysinen henkilö eli kanava on muuttuneessa tietoisuuden tilassa yhteydessä ei-fyysisiin tietoihin energioihin tarkoituksenaan saada sanomia, joilla on merkitystä joko kanavalle itselleen tai muille henkilöille ja jotka hän välittää puheena tai muunlaisin ilmaisukeinoin, kuten automaattisena kirjoituksena, kuvina, musiikkina, tanssina jne.

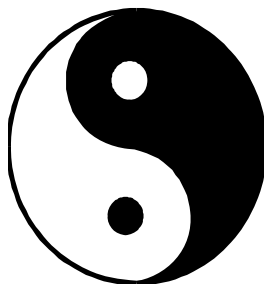
Tämän mukaan kanavoinnin kolme tärkeintä osa-aluetta ovat ensimmäisenä sanoman vastaan ottava kanava, toisena sanoman lähettävä kanavoitava tietoisuus tai energia ja kolmantena kanavoitu sanoma.

Keitä kanavat ovat

Kanaviin kuuluvat niin Lapin tietäjät, Siperian shamaanit ja Afrikan luonnonkansojen poppamiehet kuin Raamatun profeetat, Delphoin oraakkelit ja Rooman augurit. Kuuluisa selvänäkijä ja ennustaja Nostradamus, Amerikan 'nukkuva profeetta' Edgar Cayce ja karismaattisten herätysliikkeiden hurmossaarnaajat kuuluvat heihin.

Tietoisuutensa muuttamiseen kanavat ovat käyttäneet paastoa, laulua, tanssia ja rytmikästä rummutusta; suitsukkeita, lääkekasveja saatuja uutteen, sieniä ja huumeita. Usein kanava on saanut koulutuksen tehtävänsä, jota perinteisesti on pidetty pyhänä tai mystisenä tapahtumana. Kanavointikyky on saattanut ilmetä myös yllättäen, kanavan pyrkimättä itse saavuttamaan sitä.

PARAPSYKOLOGIA
2000 ON SUOMEN
PARAPSYKOLOGINEN
TUTKIMUSSEURA
R.Y.:N TOIMITTAMA
ARTIKKELISARJA,
JOSSA PYRITÄÄN
LAAJA-ALAISESTI
ESITTELEMÄÄN PARA-
PSYKOLOGISIA
TUTKIMUSTULOKSIA,
MUUTTUVA
IHMISKÄSITYSTÄ,

MAAILMANKUVAA JA
ELÄMÄNKATSO-
MUKSELLISIA
SUUNTAUKSIA.

KUKIN KIRJOITTAJA
VASTAA ITSE
KIRJOITUKSENSA
SISÄLLÖSTÄ.

KIRJOITUKSIA SAA
VAPAASTI LAINATA
EDELLETTÄEN ETTÄ
LÄHDE MAINITAAN.

Nykyisten kanavien tietoisuuden tiloja tutkittaessa on havaittu, että tilat vaihtelevat kevyestä transsista keskisyvään, ja vain harvat vaipuvat unenkaltaiseen syvään transsiin. Yleistäen voidaan sanoa, että syvässä transsissa kanavoiva muistaa tapahtumasta vähemmän kuin kevyessä transsissa toimiva, joka joskus joutuu kysymään, tuleeko sanoma hänen omasta mielestään vai sen ulkopuolelta, toiselta tietoisuudelta. Sanoman sisältö ratkaisee: jos kanavalla ei ole ollut tietoa kanavoimastaan asiasta, ja hän osuu oikeaan, sanoman lähde on mahdollisesti muu kuin hänen oma mielensä.

Mistä sanomat tulevat

Vastaukseksi kysymykseen on usein hyväksytty kanavan itsensä näkemys lähteestä. Esi-isät, luonnon- ja eläinten henget, enkelit ja jumalat ovat puhuneet tuhansien vuosien ajan kanavien kautta ja puhuvat edelleen. Näkymättömät mestarit, toisten ulottuvuuksien ryhmähenget, avaruusolennot ja jopa kristinuskon Jumala ovat viime vuosina ja vuosikymmeninä puhuttaneet kanavia. On ilmeistä, että eri kulttuureissa lähteet koetaan ja nimetään eri tavoin.

À LA CARTE

Heli Sarre: KANAVOINTI – YHTEYS TOISIIN TIETOISUUKSIIN?	1
Esko Rintala: VARHAISET VAMMAMME	3
Olavi Kiviniemi: MODERNI POLTERGEIST	14
Olavi Kiviniemi: THIRTY YEARS AMONG THE DEAD	16

Ilmiötä tutkineiden mukaan kanavasta itsestään, hänen kyvyistään ja kokemuksestaan riippuu, millaisiin lähteisiin hän pystyy ottamaan yhteyttä. Kanavointia opettavat, pitkään itsekin kanavina toimineet kanavat ovat sitä mieltä, että kanava vetää puoleensa sellaisia lähteitä, jotka vastaavat hänen henkistä kehitystasoaan ja tarpeitaan sillä hetkellä. Mitä korkeammalla tasolla kanava itse on, sitä korkeammalla tasolla olevia tietoisuuksia hän pystyy kanavoimaan. Kanavoinnin opettajat varoittavat yhteyksistä, jotka aiheuttavat fyysistä, emotionaalista tai henkistä stressiä. Kanavoinnin tulisi olla kehittävä ja valoisa kokemus, ja ellei se ole sitä, kanavan tulisi vaihtaa lähdeään.

Useimmat kanavoidut tietoisuudet ovat ilmaisseet pyrkivänsä edistämään ihmiskunnan henkistä kasvua. Kun toiset ovat olleet haluttomia antamaan tarkempia tietoja itsestään, etteivät sanomien vastaanottajat alkaisi pitää heitä 'jumalina', toisia taas ei liiallinen vaatimattomuus ole vaivannut. Ehkä olisikin parempi kiinnittää huomiota itse sanomaan kuin sen lähteeseen tai välittäjään eli kanavaan.

Kanavien sanomat

Kanavoinnin historia osoittaa kullakin aikakaudella kanavoitujen sanomien heijastaneen aikaansa. Kun joinakin aikaisempina vuosisatoina sota, nälänhätä ja luonnonmullistukset olivat ihmisten huolenaiheina, parin viime vuosisadan ajan kanavoidut sanomat ovat liittyneet metafysiikkaan, uskontoon ja filosofiaan. Kun toiset lähteet vaativat uskomaan sanomaansa lopullisena totuutena, toiset puolestaan varoittavat uskomasta mitään kritiikittä.

Henkistä kasvua korostavien sanomien tärkeimpiä teemoja on ihmisen vapaan tahdon vaikutus hänen omaan todellisuuteensa ja koko ihmiskunnan tulevaisuuteen. Jokaisella on mahdollisuus valita vapaasti, osallistuuko hän sen rakentamiseen vai tuhoamiseen. Muutos alkaa yksilöstä, ja kun tarpeeksi monet tiedostavat vastuunsa, heidän toimintansa alkaa muuttua ja muuttaa yhteiskuntaa ja koko maailmaa.

Henkisytyteen keskittyvien kanavien ohella on niitä, jotka erikoistuvat välittämään asiakkailleen työhön, terveyteen ja ihmissuhteisiin liittyviä sanomia.

Kanavointia tutkineet ovat varoittaneet kanavoinnin vaaroista. Niitä ovat esimerkiksi lähteet, jotka ovat varsin 'inhimillisellä' tasolla asenteineen, ennakkoluuloineen ja toiveineen. Sekä muinaiset että nykyiset profeetat ovat välittäneet sanomia, jotka pitävät yhtä heidän omien pyrkimystensä kanssa. On myös ilmeistä, että joissakin tapauksissa joko lähde tai kanava, mahdollisesti molemmat, ovat halunneet tulla kuuluisiksi ja saada valtaa sekä vaurautta. Oma ryhmänsä ovat ne, joiden sanomat ovat täydellistä roskaa millä tahansa mittapuulla mitattuna.

Kuka sitten pystyy kanavoimaan? Niin kuin mitä tahansa luovaa taitoa opeteltaessa toisilla on kanavointiin enemmän kykyjä ja kiinnostusta kuin toisilla. Jokaisella on valmius oppia maalaamaan, soittamaan tai tanssimaan, niin myös kanavoimaan. Toiset oppivat jonkin taidon nopeammin, helpommin ja paremmin kuin toiset. Niinpä ammattipätevyyden ja parhaimmat tulokset saavuttaa kanava, jolla on sekä kykyjä että harjoitusta mahdollisimman paljon.

Heli Sarre

Varhaiset vammamme

Vammautuneet jo syntyessämme?

Olemmeko me jo sikiöinä ja syntyessämme saaneet sekä onnellisia mutta myös vammauttavia kokemuksia? Sigmund Freudin oppilas ja Wienin psykoanalyttisen yhteisön jäsen Otto Rank esitti teoksessaan *Das Geburts-trauma* vuonna 1923, että me olemme jo sikiöinä tietoisia olentoja. Me koemme syntymämme hyvin vammauttavana, ja monet neuroosit ovat syntymätrauman aiheuttamia. Rankin mielestä tämä vamma, jonka hänen silloisen käsityksensä mukaan aiheuttaa pelkästään lapsen joutuminen eroon äidistä, olisi joskus tulevaisuudessa mahdollista uudelleenelää ja parantaa terapeuttisen "kätilyn" ohjauksessa.

Rankin teoria aluksi kiinnosti Freudia, mutta länsimaisen hoitokulttuurimme onnettomuudeksi hän jo vuonna 1924 torjui sen – koska syntymätrauma uhkasi hänen mieliajatustensa oidipuskompleksin ja isänmurhateorian asemaa neuroosien varhaisimpana lähteenä (Peter Gay: *Freud*, ss. 577-583; Ronald W. Clark: *Freud*, ss. 450-457). Kriisin kärjistyttyä Freud ryhtyi jopa "psykoanalysoimaan" Rankia ja sovelsi tähän isänmurhateoriaansa (Peter Gay, s. 586). Rankin teoria joutui Freudille uskollisen koulukunnan piirissä epäsuosioon. Freudilaiset psykoanalytikit torjuvat edelleenkin syntymätrauman. Siksi sen parantamisesta ei voi olla puhuttakaan. Primaali-integraatiossa työskentelijän saamat kokemukset ja tavoittamat tilanteet eräs psykoanalyttikko selitti minulle muutamia vuosia sitten ohjaajan suggeroimiksi. Myös filosofinen perinteemme on samaa mieltä: monet pitävät ehdottomasti kiinni filosofi John Locken (1632-1704) järjestelmänsä keskeiseksi perusolettamukseksi valinneesta käsityksestä, jonka mukaan syntyvä lapsi on *tabula rasa*, tyhjä taulu, joka ei voi kokea eikä muistaa mitään.

John Lockesta piittaamatta syntyvät lapset kuitenkin kokivat ja muistivat. Lastenpsykiatri Donald Winnicott huomasi, että kauan kestäneen ja vaikean syntymän kokeneet lapset tunsivat voimakasta ahdistusta ja vaikuttivat jopa paranoideilta. Winnicott antoi vauvojen ryömiä useita kertoja lääkärintakkinsa ja

jalkojensa muodostaman ahtaan kanavan läpi ja sillä tavoin toistaa ja kuluttaa pois syntymätraumaansa. Hän julkaisi kokemuksistaan kirjan *Birth Memories, Birth Trauma, and Anxiety*.

Myös Otto Rankin potilas ja myöhempi oppilas Nandor Fodor jatkoi työtä ja julkaisi tutkimuksensa *Search for the Beloved* syntymätraumasta vuonna 1949. Fodor päätteli unitutkimustensa perusteella, että monenlaiset tunneongelmat kuten läheisissä ihmissuhteissa koettu ahdistus, hylätyn tunne, riippuvuus, fobiat sekä kuoleman, putoamisen ja murskautumisen pelot ovat saaneet alkunsa syntymäkokemuksesta. Hän toivoi, että joskus kyettäisiin syntymäkokemusta jäljittelemällä tyhjentämään sen aiheuttama, eristyksiin jäänyt tuska, ja kirjoitti: "Taitava syntymätaapahtuman uudelleenkokeminen ja syntymän aiheuttaman koetelemuksen simuloiva uudelleeneläminen on menetelmä, jota kasvava sukupolvi aivan epätoivoisesti tarvitsee."

Menetelmä parantaa syntymätrauma löydetään

Pian kaksi psykiatria, englantilainen Frank Lake ja tšekki Stanislav Grof löysivät keinot parantaa syntymätraumaa, mutta myös sitä varhaisempia sikiöaikaisia traumoja. Intiassa työskenteleensä lähetyslääkäri Frank Lake ryhtyi lähetykseuransa toimeksiannosta erikoistumaan psykiatriaan ja omaksui lähinnä psykoanalyttisen, psykodynaamisen teorian psyykkisten vaikeuksien synnystä. Mutta vuonna 1954 hän alkoi hoitaa potilaitaan käyttäen Albert Hofmannin Sandozin laboratoriossa Baselissa kehittämää LSD25:tä, jota Sandoz lähetti näytteiksi eri maiden psykiatrisiin laitoksiin. Kaksi vuotta myöhemmin aloitti Prahan Kaarlen yliopiston psykiatrisessa laitoksessa samanlaisen kokeilevan terapian nuori psykoanalyttikko Stanislav Grof. Hän ryhtyi itsekin koehenkilöksi ja kirjoitti myöhemmin: "Minuun iski säteily, ja tuntui kuin olisin ollut ydinräjähdyskeskipisteessä...Tietoisuuteni laajeni uskomattomalla nopeudella ja ulottui kosmisiin mittoihin." Osoittautui, että LSD:llä ei ollut, kuten huumeilla, kullekin aineelle tyypillisiä hallusinaatioita aiheuttavia vaikutuksia, vaan tämä psykoaktiivinen aine vain avasi portit

niiden kokemusten, joita kunkin potilaan piilotajunnassa oli, nousta tietoisuuteen. Tarkasti mitoitettu, psykoterapeutin ohjaamassa tilanteessa annetut annokset saivat aikaan, että potilaat samastuivat lapsuutensa vammauttaviin tilanteisiin hyvin intensiivisesti. He kokivat uudelleen näitä tilanteita ja purkivat niissä saamiaan tunnevarmoja havainnollisesti ja väkevästi. Ensi vaiheessaan LSD-terapia vahvisti psykoanalyysin yleiset psykodynaamiset teoriat, mutta oli psykoanalyysin menetelmiä verrattomasti nopeampi ja tehokkaampi.

Yhä syvemmillä piilotajuntaan

Alkuvaiheen jälkeen sekä Frank Laken että Stanislav Grofin potilaat alkoivat uudelleenelää syntymätapahtumaansa liittyviä kokemuksia. Kumpikaan terapeutti ei aluksi ottanut uskoakseen potilaitensa väitteitä, koska neurologit olivat sanoneet, että *syntyvän lapsen hermotupet eivät ole vielä myelinoituneet*, ja tämä ei siitä syystä voi muistaa mitään. Mutta potilaat kuvailivat edelleen terapeuteilleen, miten he liukuivat synnytyskanavassa, joskus miten napanuora kiertyi heidän kaulansa ympärille ja miten heitä kiskottiin esiin synnytyspihdeillä. Frank Lake sanoi vastustelleensa kahden vuoden ajan johtopäätöstä, että nämä kokemukset olivat todella potilaan muistikuvia tämän syntymätapahtumasta. Lopulta hän sai ajatuksen tarkistaa yksityiskohdita synnytyksessä mukana olleilta. Tiedot täsmäsivät. Lopulta Lake, kuten itse sanoi, "antoi potilaitensa opettaa häntä". Syntymätrauma oli lopultakin todistettu psykoterapeuttisessa työssä.

LSD:n mielivaltainen käyttö teki myöhemmin sen psykoterapeuttisenkin käytön mahdottomaksi. Vuonna 1969 Frank Lake alkoi käyttää sen asemesta tehohengitystä eli hyperventilaatiota, joka on peräisin Wilhelm Reichin ja Alexander Lowenin bioenergisestä terapiasta. Sen ohella hän ryhtyi käyttämään sanallista induktiota, mielikuvamatkaa. Myös Stanislav Grof, joka oli lähtenyt Yhdysvaltoihin juuri ennen Prahan takatalvea, joutui hänkin luopumaan LSD:n käytöstä ja ryhtyi käyttämään tehohengitystä ja terapeuttista kokemusta syventävää

musiikkia. Hän julkisti yllättävät löytönsä kirjassaan *Realms of the Human Unconscious* vuonna 1976. Hän antoi menetelmälleen nimen *holonominen integraatio*, myöhemmin *holotrooppinen hengitystyöskentely*. (Grof: *Beyond the Brain*, 1985; *The Adventure of Self-Discovery*, 1987; *Psychology of the Future*, 2000).

Osoittautui, että potilas saattoi nyt itse säädellä kokemuksensa syvyyttä hengityksellään. Ei ollut enää vaaraa, että työskentelijä jäisi LSD:n vaikutuksen hiipussa esimerkiksi syntymän ahdistavaan puristusvaiheeseen. Tästä lähtien primaalityöskentely on ollut mahdollista myös harjaantuneiden maallikkojen, siis ei-psykiatrien, ohjaamana, kuten jo Rank oli toivonut. Frank Laken unelma oli, että primaalityö leviäisi seurakuntiin keskinäisen kristillisen syväsielunhoidon menetelmänä. Laken perustama *Kliinisen teologian yhdistys* on kouluttanut tuhansia seurakuntien työntekijöitä ja jäseniä kliinisen sielunhoidon menetelmien käyttäjiksi. Primaali-integraatio alkoi levitä Kliinisen teologian yhdistyksen Nottinghamin keskukselta Skotlantiin, Irlantiin, Saksaan, Ranskaan, Yhdysvaltoihin, Brasiliaan, Hongkongiin, Suomeen ja Ruotsiin.

Laken kuoltua vuonna 1982 yhdistys antoi periksi kirkon ja psykiatrian primaalityöhön kohdistamalle ahdistuneelle torjunnalle ja luopui siitä. Primaalikoemuksen mainitseminen tuntuu edelleen herättävän joissakin ihmisissä voimakasta mielenkiintoa ja halua saada itse primaalikoemuksen. Monissa, jopa analyttisen psykoterapian menetelmiin koulutettujen henkilöiden piirissä, sen mainitseminen herättää vastenmielisyyttä, ahdistusta ja jyrkkää torjuntaa. Stanislav Grof olettaa uudessa kirjassaan *Psychology of the Future* (s. 31) että tämän oudon torjunnan aiheuttavat heidän omat aktivoituvat traumansa.

Oivallus, että sikiö on omalla transsietoisuuden tasollaan hyvin tietoinen ja tunteva olento, joka vastaanottaa äidiltään ja ympäristöstään voimakkaita vaikutteita, saa silti yhä enemmän vahvistusta tutkimuksen edistessä. Tämä tutkimus, jota on tehty 1970-luvulta lähtien, on osoittanut vakuuttavasti, että sikiökauden aikana saadut kokemukset vaikuttavat syvästi persoonallisuuden muodostu-

miseen ja koko myöhempään elämään. Tutkimusta selostaa toht. Thomas Verny viehättävässä kirjassaan *The Secret Life of the Unborn Child* (1981).

Thomas Verny perusti Torontossa yhdessä tutkijatovereittensa kanssa vuonna 1983 yhdistyksen *Association of Pre- and Perinatal Psychology and Health* (APPPAH), jonka tehtävänä on edistää tutkimusta ja tiedotusta. Puheenjohtajana on kauan toiminut ja verkkosivujen toimittajana toimii edelleen professori David Chamberlain PhD, psykologi, joka opettaa prenataalista psykologiaa väitöskirjatason opiskelijoille Santa Barbarassa Kaliforniassa. Hänen artikkeleihinsa viittaa jäljempänä mm. väkivallan sikiöaikaisten juurien yhteydessä. Yhdistyksen verkko-osoite on www.birthpsychology.com.

Miten minä jouduin tähän?

Ryhdyin vuonna 1975 yhdessä työtoverini koulutussihteerin kanssa, kehittääksemme raamattupiirityön didaktiikkaa, tutkimaan ryhmään kokoontuneiden ihmisten ilmeisen monitasoista viestintää. Osallistuimme psykologi Pehr Charpentierin ohjaamalle transaktioanalyysin peruskurssille. Samaan kurssikokonaisuuteen kuuluvalla psykodraamakurssilla vuonna 1978 työskentely vaikean perhetilanteeni työstämiseksi heitti minut syntymäkokemukseeni. (Palaan tähän jäljempänä kun pyrin havainnollistamaan sitä, mitä nimitämme *traumaketjuksi*.) Näin oli siis tie viitoitettu Frank Laken seminaareihin vuoden 1979 aikana, ensin Helsingissä kesäkuussa, vuoden lopulla Nottinghamissa. Nottinghamissa saamani kokemus ohjaamisesta myöhään illalla poikkeustilanteessa pakotti minut oivaltamaan, että kykenen ohjaamaan primaalia myös ilman kokeneemman tukea. Primaalityöskentely on siis täysin mahdollista ei-ammattimaisessakin ryhmässä. Tällaisten ryhmien, *peer groups*, muodostuminen seurakuntiin oli Frank Laken toive.

Jouduin siirtymään asumuseroon vuoden 1980 alkaessa ja muutin toimeni mukana Helsinkiin. Osallistuin muutaman kerran eri paikkakunnilla kokoontuneeseen 'keskinäiseen hahmoterapiaryhmään', kuten sitä nimitimme. Sen jäsenillä oli erilaisia valmiuksia, ja he ohjasivat harjoituksia. Ryhmän kokoontuessa kevättalvella 1981 meni Marja, tuleva

vaimoni, avoimella mielikuvamatkalla, Jean Michel Jarren *Oxygenen* soidessa, syvemmälle kuin kukaan toinen. Hän koki olevansa *vesiheinä matalassa rantavedessä*. Kun ohjaava luovuusterapeutti ryhtyi sitten ohjaamaan häntä roolinvaihdolla kohtaamaan häntä painostavaa 'mustaa venettä', hän meni spontaanisti primaalikokemukseen tietämättä vielä, mikä se onkaan. Ensiksi hän kohtasi ahdistuksen, joka johtui pelosta jota musta vene symboloi, että hän aiheuttaa pian synnyttyään äidilleen *pettymyksen olemalla tyttö*. [Sivuhuomautus: minä aiheutin äidilleni aikoinani pettymyksen olemalla poika. Minulle oli jo varattu tyttövauvan vaatteetkin ja nimeksi Raili.] Vanhempien voimakas toive saattaa siis vammauttaa lapsen seksuaalista identiteettiä. On luultavaa, että täälläkin on tänä iltana useita, joiden seksuaalinen identiteetti on tällä tavoin jossain määrin vaurioitunut. Joissakin tapauksissa se on saattanut aiheuttaa aviollisia ristiriitoja.

Avioiduttuamme elokuussa 1981 Marja ja minä ryhdyimme järjestämään kotonamme primaaliviikonloppuja. Ruokakulut tasataan. Halukkaita osanottajia riittää, kun työskentelynsä tyytyväiset osanottajat suosittelevat osanottoa tuttavilleen. Marja ja minä työskentelimme alkuvuosina paljon myös kahden kesken toisiamme ohjaten. Marjalla on ollut mahdollisuus selvittää itseään 13 ohjatussa primaalissa, joista hän on löytänyt ja selvittänyt paljon yksityiskohtaisia kokemuksia; oma kuudes työskentelyni oli enää onnellista jokeltelua. Hankittuamme lomapaikan Lopelta vuonna 1993 olemme ryhtyneet työskentelemään siellä. Olemme järjestäneet tähän mennessä 41 viikonloppuryhmää, joissa on ohjattu noin 280 primaalityöskentelyä. Kirkon erikoistuneelle sielunhoidolle olen muutaman kerran yrittänyt tarjota löytöjamme, mutta palaute on kerran, vuonna 1983, ollut jopa monivuotisen psykodynaamisen koulutuksen saaneen viranhaltijan paniikkireaktio. Kirkkomme on joskus hyvin päättäväinen torjuessaan uusia kokemuksia ja uutta tietoa.

Ryhmä antaa luvan

Primaali on aktiivinen, tietoinen

regressio eli takautuma, jota ohjaaja ja ryhmä avustavat. Viikonloppuryhmissämme työhön käytetään perjantai-iltana ja koko lauantai. Teen jälkeen selostetaan primaalityöskentelyn tärkeimpiä seikkoja, ja aikaisemmin primaalin tehneet kuvaavat ensikertalaisille, millainen heidän oma kokemuksensa on ollut ja mitä he ovat siitä saaneet. Menetelmää havainnollistetaan usein myös kuuntelemalla äänite aikaisemmin tehdystä primaalista. Parin tunnin keskustelu suostuttelee samalla osanottajien piilotajuntaa. Jos ryhmä on suurehko ja halutaan tehdä seitsemän primaalia, ensimmäinen primaali tehdään usein vielä perjantai-iltana. Lauantaina työskennellään useimmiten kahdessa, jopa kolmessa ryhmässä yhtä aikaa.

Työskentelijä kutsuu ohjaajan ja avustajat eri tehtäviin. Ryhmän johtajana on ohjaaja, jonka tehtävänä on olla puheytydessä työskentelijään. Hän asettuu selällään tai kyljellään patjalla makaavan työskentelijän pääpuoleen, avustajat tämän ympärille. Työskentelijä voi aluksi sanoa, mitä hän kokemukselta odottaa ja tuoda tietoisuuteensa, kenties mainitakin, jonkin tunne- tai ihmissuhdeongelmana, jonka hän haluaa kohdata.

Työskentelijä pääsee primaalitalakautumaan voimistamalla hengitystään ja ottamalla vastaan sanallisen induktion, jonka tavallisesti ohjaaja antaa. Induktio on mielikuvamatka vedenalaisen luolaan ja ajassa taaksepäin äidin kohdun. Käyty keskustelu ja kokemusten vaihto on jo välittänyt ryhmältä sen jäsenille luvan mennä primaalikokemukseen. Kuten tiedämme, lähes kaikissa sosiaalisissa tilanteissa vallitsee normi *ole ihmiseksi!* Tämän normin ryhmä muuttaa kuulumaan: *ole sikiöiksi!* Työskentelijä saa siis luvan siirtyä tietoisuutensa niille alueille, joilla me tavallisen normipaineen vallitessa tuskin koskaan käymme.

Työskentelytapamme on edelleen varsin lähellä Frank Laken mallia. Emme kuitenkaan enää noudata hänen käytäntöään ohjata induktiolla hedelmöitymiskokemukseen, koska tämä saattaa johtaa varsinkin ensikertalaisen kovin pitkään ja tuskalliseen työskentelyyn.

Kosketuksen saamista oman hedelmöitymisen kokemukseen on luultavasti useimpien teidän kuulijoiden mahdoton uskoa – kunnes kenties koette sen itse. Me siis käytämme väljempää induktiota, jota käytettäessä työskentelijä useimmiten aloittaa purkutyönsä sikiökautensa viime vaiheesta. On tietysti toivottavaa, että hän jatkaa töitä, jolloin hänen purkutyönsä etenee vähitellen ajassa taaksepäin. [Stanislav Grofin holotrooppisessa hengitystyöskentelyssä sanallista induktiota ei käytetä lainkaan, vaan työskentelijä avustetaan muuntuneeseen tietoisuuden tilaan hyperventilaatiolla ja musiikilla.] Psykodraamasta olemme omaksuneet roolinvaihdon, useimmiten sikiön ja äidin välillä. Samoin olemme alkaneet käyttää ns. *assertiota*: työskentelijän löytäessä pilotajuntansa syvyydestä jonkin kielteisen, estävän tekijän ja purkaessa sen kehotamme häntä vahvistamaan saamansa myönteisen oivalluksen toistamalla sen muutaman kerran ääneen, jopa huutamalla. Parhaassa tapauksessa voimme tällä tavoin muuttaa piilotajuntaan painunutta elämänsäkirjoitustamme. Assertaation voisi suomentaa sanalla *jämäköitymiskarjahdus*. Erään miehen tällainen oivallus ryhmässämme vuosi sitten tammikuussa oli "Minä olen vapaa!!"

Kokemuksia piilotajunnan syvyydestä

Annettuaan induktion ohjaaja kehottaa työskentelijää hengittämään edelleen syvään ja liittämään uloshengitykseensä neutraalin äänen *aaaaaaaaa...* Tämä ääni alkaa pian toimia kuin kantoaaltona, ilmaista *tunnetta*, jonka työskentelijä kohtaa kokemuksensa syvyydessä. Primaloija kohtaa jonkin tunteen ja ilmaisee sen äänellään. Tunne voi olla surua, ankeutta, yksinäisyyttä, hilpeyttä, onnea, kiukkua jne. Tunne vie hänet lähelle jotakin merkittävää kokemusta, johon hän pian sukeltaa ja jota hän työstää ohjaajan opastuksen mukaan. Sen jälkeen hän etenee ajassa eteenpäin ja kohtaa sekä pitkävetisiä että dramaattisia vaiheita. Ohjaaja täsmentää kokemusta kehottamalla työskentelijää nimeämään tunteen: "Mitä tunnet?" Ohjaaja jatkaa: "Anna tunteen nousta voimakkaaksi!" "Ota se täysillä!" "Anna tunteen täyttää itsesi!" Mikä tahansa tunne onkin, ohjaaja rohkaisee sen pääsyä mahdollisimman voimakkaaseen ilmaisuun.

Työskentelijä kokee usein myös jonkin *aistimuksen* vartalossaan, raajoissaan tai päässään ja ilmoittaa siitä ohjaajalle. Aistimus voi olla esim. kipua, kylmyyttä, värinää, outoja liikeratoja, kramppeja, puutumusta, kuumottavaa ihottumaa tai kuvotusta. Ohjaaja kehottaa työskentelijää avautumaan aistimukselle mahdollisimman voimakkaasti ja päästämään sen voimakkaaseen ilmaisuun: "Mene aivan sen kivun keskelle, samastu siihen!" "Anna sen voimistua!" Primaloija voi joskus kuvata, miten aistimus ehkä muuttuu ja siirtyy. Jos hän alkaa kakoa ja oksentaa, ohjaaja pyrkii purkamaan oksentamisen kieltävän normin ja kehottaa: "Anna tulla!" "Pois sinusta se paha!" Muovivati kiireesti paikalle.

Ohjaaja siis kehottaa työskentelijää avautumaan sekä tunteille että aistimukselle ja joskus myös ajamaan aistimusta kohti keskusta, napaa, ja siitä ulos. Napakosketusta hoitava avustaja tuntee tällöin ulos lähtevän virtauksen kädessään jonkinlaisena suurjaksoisena, värähtelevänä kielteisenä energiana, joka sitten vähitellen haihtuu hänestä. Frank Lake oletti, että tämä energia on sitä jota vanha lääketiede vielä 1700-luvulle saakka nimitti *melankoliaksi* eli "mustaksi sapeksi".

Aistimus ja tunne portteina tilanteeseen

Milloin primaloija onnistuu avaamaan ja integroimaan tunteen tai aistimuksen, sen sisältä tai takaa *saattaa avautua tilanne, jonka äiti sikiöineen koki*. Tilanne on sen laatuinen, että tunne tai aistimus on hyvinkin alkuaan ollut sikiön reaktio siihen. Puutumuksen alta, joka aktivoituu käsissä tai suun ympärillä, nousee tavallisesti sikiön vimmainen kiukku, jota tämä tuntee äitiä ehkä kovakouraisesti kohtelevaa isää kohtaan. Samalla työskentelijä näkee sisäisellä silmällään tilanteen joskus suorastaan yksityiskohdaisen selvästi. Joskus työskentelijä oivaltaa jo primaalin aikana, joskus myöhemmin, mistä jokin häntä koko elinajan vaivannut kielteinen tunne, outo ahdistus tai esimerkiksi isäviha, on peräisin. Vakuuttavan todisteen siitä, että on primaalissa katkonut tuon kielteisen kokemuksen juuria, hän saa huomattavasti primaalin jälkeen, että kielteinen tunne tai ahdistustaipumus on primaalissa heikentynyt tai hävinnyt. Kaikkein tuskallisimpia kokemuksia on, milloin

sikiö kokee äidin vihaavan häntä tai yrittävän aborttia. Ryhmän tukemana työskentelijä kykenee kohtaamaan ja selvittämään näinkin tuskallisia vammoja, joita on kapseloitunut syvälle hänen piilotajuntaansa. Abortin yrityksen tyhjentämiseen tarvitaan melko varmasti useita primaaleja. Näyttää siltä, että meihin on rakennettu sellaiset armeliaat sisäiset iskunvaimentimet, että meidän ei tarvitse kohdata kaikkea olemuksessamme piilevää tuskaa kerralla. Jos kaikki tulisi kerralla, meitä jo vietäisiin pillit vinkuen. Voimme nauttia sen teelusikallisittain, niin kuin vahva lääke kuuluukin nauttia.

Pelkkien aistimusten ja tunteiden työstäminen on sekin aivan hyvää työtä. Mutta tilanteen avautuminen on tärkeä kokemus siksi, että työskentelijä kykenee silloin regressiokokemuksessa suuntaamaan ilmaisunsa sen alkuperäiseen kohteeseen ja purkamaan tunteen hyvin perusteellisesti. Ohjaaja voi antaa työskentelijän eteen tyynyn tai sanomalehtipampun ja sanoa: "Isä on tässä! Anna isälle nyt selkään! *Anna oikein sikiön kädestä!*" Vuosia siten eräs työskentelijä paukutti tyynyä, siis isäänsä, useiden minuuttien ajan ja purki itsestään suuren määrän isävihaansa. Muutamia viikkoja myöhemmin joku huuteli minulle takaani Iso-Roobertinkadulla. Huutaja oli sama nuori nainen. Hän kertoi, että oli työskentelyn jälkeen *löytänyt itsestään isäänsä kohtaan lämpimän rakkauden*, tunteen jota hän ei ollut tiennyt olevan olemassakaan. Tunne oli ilmeisesti ollut siellä koko ajan, mutta se on ollut vihan peitossa.

Piilotajuntaamme kirjoitettu elämänkäsikirjoitus

Tilanteen avautuminen tekee primalojalle siis mahdolliseksi kumota äidin tai isän antaman käsikirjoituskäskyn ja purkaa oman tuhoisan sikiönpäätöksensä. Hän voi *päätää toisin*. Tämä merkitsee, että *hän korjaa syvälle piilotajuntaansa kirjoitettua elämänkäsikirjoitustaan*.

Piilotajuntaamme kirjoitettu elämänkäsikirjoitus on meille kaikille niin keskeinen tekijä, että siinä on syytä vielä viivähtää. Tietyissä mielessä sen

keksi Sigmund Freud, jonka isä kuoli lokakuussa 1896. Tämä kokemus näyttää olleen Freudille tärkeä ylläryhtyä analysoimaan uniaan ja psykoanalysoimaan siis itseään. Hän selosti kokemuksiaan kirjeitse ystävälleen Wilhelm Fliessille. *Freud uskoi löytäneensä syvältä itsestään kuningas Oidipuksen käsikirjoituksen*, jonka hän myöhemmin yleistä kaikkia koskevaksi: lapsi kokee vastakkaista sukupuolta olevan vanhempansa rakastetukseen ja samaa sukupuolta olevan kilpailijakseen, jonka hän haluaa murhata.

Transaktioanalyysin kehittäjä Eric Berne omaksui elämänekäsikirjoituksen (*Life Script*) käsitteen ja laajensi sitä tärkeällä tavalla. Berne kirjoitti: "Ihmisten lähes kaikkea toimintaa ohjelmoi varhaisesta lapsuudesta peräisin oleva, jatkuvasti vaikuttava käsikirjoitus. Se saa aikaan, että se itsenäisyyden tunne, joka ihmisillä on, on lähes aina pelkkä illuusio. Tämä illuusio on ihmisrodun pahin onnettomuus, koska se saa aikaan, että suurin osa ihmiskunnasta ei koskaan voi kokea selkeää tietoisuutta, rehellisyyttä, luovuutta ja läheisyyttä. Ne ovat vain ani harvojen onnellisten yksilöiden osa. Ihmiskunnan enemmistö näkee toiset ihmiset pääasiassa vain manipuloinnin kohteina. Heitä pitää houkutella, suostutella, vietellä, lahjoa ja pakottaa näyttelemään sopivia rooleja, jotta nämä sillä tavoin vahvistaisivat manipuloijan omaa elämänsä asennetta ja käsikirjoitusta. Manipuloija itse on siinä määrin uppoutunut tähän yrittämiseensä, että hän on kyvytön muodostamaan itselleen mitään toimivaa suhdetta todelliseen maailmaan. Hän ei kykene löytämään niitä mahdollisuuksia, joita siinä hänelle olisi." (Eric Berne: *Principles of Group Treatment*, 1966, s. 310. Elämänekäsikirjoituksesta hän kirjoitti tutkimuksen *What Do You Say After You Say Hello?* 1972. Bernen työtä jatkoi Claude Steiner kirjallaan *Scripts People Live.*)

Elämänekäsikirjoitus rakentuu toisaalta vanhempien lapselleen antamista malleista ja käskyistä, toisaalta vuorovaikutuskentässä olevan pienen lapsen omista päätöksistä, jotka kaikki ovat sittemmin unohtuneet ja painuneet

piilotajuntaan. Mutta juuri sieltä käsin ne vaikuttavat meihin voimakkaasti. Ne ovat sukua jälkihypnoottiselle suggestiolle – tai sama kuin se. Transaktioanalyysi pyrkii purkamaan näitä kielteisiä käsikirjoituksia keskustelun keinoin, ja käsikirjoitusanalyysia pidetään vaikeana ja vaativana terapiamenetelmänä. Eräissä regressio-terapioiden tällaisia piilotajuntaan painuneita käskyjä ja päätöksiä nimitetään *postulaateiksi*. Niin kauan kuin tietoisuutemme ei tavoita niitä, aikuisen harkintamme ei voi päästä niihin käsiksi. Ne hallitsevat meitä, olkoot ne miten typeriä tahansa.

Näitä murheellisia ja surkukupaisia elämänekäsikirjoituskäskyjä me kohtaamme myös primaalityöskentelyssä. Käsikirjoitus alkaa muodostua aikaisemmin kuin Berne oletti. *Primaaltillassa me voimme tiedostaa saamamme hölmöt käsikirjoituskäskyt ja tekemämme typerät sikiön päätökset*. Silloin me voimme *päittää toisin* eli purkaa käsikirjoituskäskyn. Esimerkiksi kokiessaan vanhempiensa välisen väkivaltaisen välienselvittelyn sikiö on saattanut tehdä päätöksen: "Olen mies, ja miehenä oleminen on väärin ja inhottavaa", tai: "En koskaan lähesty miestä enkä mene naimisiin".

Joskus äiti toivoo lapsestaan poikaa vaikka tämä on tyttö, tai tyttöä vaikka tämä on poika. Sikiö tajuaa äitinsä toiveen telepaattisesti, joutuu epätoivoon ja haluaa jopa kuolla, koska ei voi tyydyttää äidin toivetta. Pikku ressurkka yrittää sitten panna parastaan ja olla jotakin sellaista, mitä ei voi olla. Äidin toiveen piilotajuinen totteleminen siis vammauttaa seksuaalisen identiteetin ja vaurioittaa myöhemmin hänen kykyään solmia sopusointuinen aviosuhde. Näin suuressa joukossa on varmasti monta, ehkä kymmeniä, jotka ovat vastaanottaneet sikiöaikanaan määräyksen olla toista sukupuolta kuin on. Tällainen käsikirjoituskäsky ja sikiön päätös menettävät voimansa vasta, kun pääsemme takautumassa päättämään tietoisesti toisin.

Käsikirjoituksen uudelleenkirjoittaminen saattaa myös edellyttää *vieraasta tunteesta irrottautumisen*. Osa aktivoituvista tunteista on näet sikiön omia varhaisia tunnereaktioita, mutta osa äidin kokemia tunteita, joita sikiö ei ole kyennyt erottamaan omistaan. Frank Lake kertoo kirjassaan *Tight Corners in Pastoral*

Counseling (s. 22-23) esimerkin, joka on peräisin hänen Ruotsissa ohjaamansa primaaliryhmän osanottajan kokemuksesta. Urallaan menestyvä ja onnellisessa avioliitossa elävä mies, joka oli syntynyt kaksi vuotta vanhempiansa Virosta paon jälkeen, tunsi käsittämättömän surullisuuden täyttävän koko elämänsä. Primaalokokemuksessa mies kamppaili kahden tunnin ajan äidistä häneen tunkeutuvaa ahdistusta vastaan ulisten ja heittäen sitä itsestään pois. Äiti ikävöi Viroa ja sinne jäänyttä äitiään. Mies huomasi, että suurin osa hänen kohtaamistaan tunteista ei ollut hänen omia tunteitaan lainkaan.

Työskentelijä saattaa siis primaalitalakautumassa korjata esimerkiksi seksuaalisen identiteettinsä vamman, purkaa isävihansa tai äitivihansa ja kumota käsikirjoituksensa muitakin haitallisia määräyksiä. Koska tunteemme isää ja äitiä kohtaan siirtyvät piilotajuisiksi tunteeksemme koko sukupuolta kohtaan, primaalokokemukset voivat oikaista meidän vammaiset projektiomme eli tervehdyttää tunteemme sekä itseämme että kaikkia muitakin, miehiä ja naisia kohtaan. Työskentelijä saattaa siis huomata, että hänen perustunteensa kokonaista sukupuolta, puolta ihmiskuntaa kohtaan – tai koko ihmiskuntaa kohtaan – onkin muuttunut myönteiseksi. Silloin hänen outo esteensä lähestyä myös vastakaista sukupuolta onkin hävinnyt. Hän saattaa mennä naimisiin.

Syntymän uudelleeneläminen

Syntymä eletään uudelleen lähes jokaisessa primaalissa, varmaankin siksi että syntymätapahtumaan liittyy usein paljon tuskaa, kuten jo Rank ja Fodor huomasivat. Työskentelijästä alkaa tuntua, että hän on kasvanut ja alkaa täyttää kohdun. Hänellä on tarve saada vastaavia aistimuksia, jolloin avustajat asettelevat peitteitä ja tynnyjä hänen päälleen ja lisäävät vartaloillaan painetta työskentelijän toivomusten mukaan. Primaali etenee kiirehtimättä, omaa sisäistä ohjelmaansa noudattaen, ja primaloija ryntää ulos peitteistä rakennetusta kohdusta uskomattomalla voimalla.

Stanislav Grofin kokemusten mukaan monien vaikeiden psykopatologisten tilojen juuret ulottuvat vaikeaan syntymäkokemukseen. Niitä ovat psykoopaattinen väkivaltainen käyttäytyminen, maanis-depressiiviset tilat, sadistiset

murhat, itsemurhat, pyromania, raiskaukset, hyperseksuaalisuus, impotenssi, frigiditeetti ja ainakin eräät homoseksuaalisuuden tyypit. Niiden juuret johtavat useimmiten joko syntymää edeltävään puristusvaiheeseen (BPM 2) tai tuskalliseen ulostulokamppailuun (BPM 3) (Grof: *Beyond the Brain*, 1985, ss. 198-315, *Psychology of the Future*, ss. 70-136).

Hoitaessaan huumeiden käyttäjiä Grof on pannut merkille, että näiden syntyessä on tavallisesti turvaututtu kipua lievittäviin lääkkeisiin. *Äidin verenkierrosta niiden vaikutus tunkeutuu nopeasti myös syntyvään lapseen ja painaa tähän käyttäytymismatriisiin*. "Seurauksena on, että se muistikuva, jonka lapsi saa syntymästään, ei olekaan räjähdyskenomainen vapautumisen kokemus, vaan hidas herääminen huumeokkurasta. Hän siis oppii pakenemaan syntymäkokemuksen ahdinkoa kemiallisesti aiheutettuun tunnottomuuteen – ja saa taipumuksen asennoitua samalla tavalla voimakkaaseen stressiin myöhemminkin eli kulkemaan sitä tietä, jonka hänen syntymäänsä valvova synnytyslääkäri hänelle aikoinaan viitoitti" (Grof: *Beyond the Brain*, 1985, s. 268).

Keisarileikkauksella syntyneet ovat usein saaneet erikoisia, vain heille tyypillisiä syntymätraumoja. Heillä saattaa olla tarve kokea syntymä synnytyskanavan kautta, mitä koke-musta he ovat aikoinaan jääneet vaille (www.eheart.com/cesarean). Niin kauan kuin suomalainen hoitokulttuurimme psykoanalyysin perinnettä seuraten kieltää syntymätrauman olemassaolonkin, se tulee olemaan hyvin monien patologisten tilojen edessä aivan avuton.

Vastasyntyttä tulisi muuten kohdella hienotunteisesti ja kunnioittavasti eikä esimerkiksi missään tapauksessa sanoa *eikä edes ajatella rumaksi* – eikä roikottaa jaloista. Hänet olisi otettava vastaan sydämellisesti tervetulleena uutena jäsenenä ihmiskunnan perheeseen. Vastasyntyneen telepaattinen herkkyys todennäköisesti vaikuttaa myös, että paitsi äidin, myös isän, sisarusten ja muiden ihmisten *ensimmäinen kohtaaminen luo*

voimakkaan perustan lapsen myöhemmälle tunnesuhteelle heihin.

Kokemukset, joita työskentelijä löytää piilotajunnastaan, eivät ole suinkaan kaikki kielteisiä. Työskentelijä kohtaa usein myös onnellisia kokemuksia, esimerkiksi äidin rakkauden tai äidin ja isän yhteisen toiveen saada lapsi. *He haluavat saada hänet!* Eräs primaloija riemastui havaitessaan, että äiti rukoili hänen, vielä syntymättömän lapsensa puolesta. Myönteiset kokemukset eivät primaalissa tyhjenny eivätkä häviä, vaan vahvistuvat! Jotkut tilanteista voivat olla jopa hurmioituneen onnellisia. Sikiö huomaa keinuvansa häntä onnellisena odottavan äidin vatsassa keinutuolissa ja ottaa vastaan äidin rakkautta. Sikiö voi myös jännittää mäkeä, jonka äiti aikoo suksillaan laskea, säikähtää sitten äidin kaatuessa ja on vahingoniloinen äidin kömpiessä lumisena jaloilleen hangesta. Äidin ja isän yhdynyt sikiö kokee eri tavoin, joskus ärtyneenä, joskus riemuun yhtyen. Joskus pikkuinen on tyytymättömän suorituksen ja tuntee halua antaa seksineuvontaa.

Traumojen helminauhut

Eräs työskentelijä, jolle annoin edellä kuvatun induktion takautua sikiö-aikaansa, ei kuitenkaan tavoittanut mitään kokemuksia jotka olisivat viitanneet sinne. Hän ei tuntunut takautuvan lainkaan. Lopulta sanoin hänelle: "Ala nyt huohottaa hyvin syvään ja perusteellisesti!" Hän alkoi huohottaa. Silloin hän samastui tilanteeseen, jossa hän oli nuorena aikuisena väkijoukon keskellä torilla ja koki jonkun tuntemattoman aggressiivisen miehen vaativan häntä jotakin. Hän lähti nopeasti pois hämmentyneenä. Tämän jälkeen hän samastui useisiin tilanteisiin – hän oli koulussa pitämässä esitelmää luokkatovereilleen, lopuksi lapsena maatilalla söheltämässä traktorin ohjaimissa. Niissä kaikissa aktivoitui sama tunne: hämmennys ja häpeä. Vaikka työskentelijä ei lainkaan takautunut sikiöaikaansa, hän oli kokemukseensa hyvin tyytyväinen. Hän purki traumojensa helminauhaa.

Olen itsekin joutunut purkamaan traumojeni helminauhaa. Nokiolla

1978 järjestetyn viisipäiväisen psykodraaman jatkuva tunnemyrsky marinoi minut ahdistukseen surkeasta suhteestani perheeseeni, ja aloin itkeä. Pehr Charpentierin ohjaama työskentelyni, jossa vaihdoin rooleja perheenjäsenteni kanssa, imaisi minut tunnelinjaa myöten syntymäkokemukseeni. Kokemus oli aluksi hahmoton, epäselvä kuvotus. Illalla palatessani kotiin pimeässä bussissa olemuksestani nousi näkö- ja kuulo-mielikuvia, ensin lapsuuteni nöyryytyskokemuksista ikätoverieni parissa. Sitten koin symbolisen näyn. Sukelsin synnyinkaupunkini Vaasan sotilaslaiturin takaisessa saastaojassa, *jonka pohjan saastajankosta puolet oli liuennut veteen.* Ymmärsin vain, että minun on parasta ottaa tämä kokemus mahdollisimman perusteellisesti vastaan. Myöhemmin ymmärsin, että ojan oli synnytykskanavan symboli.

Vuoden kuluttua pääsin kerimään tätä langanpäättä Frank Laken primaaliryhmässä Helsingissä. Kokemus oli astetta selvempi, mutta edelleen inhon tunteen sävyttämä. Kun tiedustelin ensi kertaa äidiltäni, millainen syntymäni oli ollut, hän selitti että olin syntynyt kolme viikkoa etuajassa ja painanut 2800 g. Hän sanoi: "Tiesin, että se oli sen IKL:n miehen syytä, joka tuli iltayhdeksältä isääsi värväämään johonkin, mutta isäsi oli Seinäjoelta perunoita hakemassa." Äitini siis säikähti poliittista kiihkoilijaa. Ymmärsin, että minuun iski silloin telepaattinen pulssi, joka sisälsi naisen miespelkoa ja miesvihaa ja vaurioitti seksuaalista identiteettiäni. (Minulle oli jo varattu nimeksi *Raili* ja tyttövauvan vaatteet.) Siitä alkoi minun helminauhani, jota katkoin myös joulukuussa 1979 primaalissa Nottinghamissa karjumalla. Nottinghamissa saamani kokemukset saivat minut oivaltamaan, että kykenen itsekin ohjaamaan primaalia ja että primaalityöskentely on mahdollista eiammattimaisessakin ryhmässä. Siitä primaalityömme alkoi. Muistakaamme kiitollisina äiti parkaani.

Stanislav Grof kirjoittaa: "...vaikuttavat muistot ja muut elämän aikana saadut kokemukset eivät nouse esiin erillisinä, vaan muodostavat dynaamisia ryhmiä, joille olen antanut nimen COEX-järjestelmät eli tiivistyneen kokemuksen

järjestelmät. COEX-järjestelmä on muis-tojen (ja niihin liittyvän mielikuva-aineksen) dynaaminen kokonaisuus, joka koostuu henkilön elämän aikana saamista kokemuksista, joita yhdistää sama voimakas tunne, sama voimakas fyysinen aistimus tai jokin muu yhteinen aines. Useimmilla elämän aikana vaikuttavilla COEX-järjestelmillä on dynaaminen yhteys syntymätapahtuman eri vaiheisiin." (*Beyond the Brain*, 1985, s. 97). Tämä on hyvin tärkeää, koska se merkitsee, että tietyn kielteisen kokemuksen muodostama traumaketju voidaan joskus vetää pois ihmisen elämää turmelemasta kuin pitkäsiima järvestä.

Me saatamme jo pikku alkioina saada kokemuksen äitimme, kenties myös isämme asenteesta meihin ja syntymäämme. Rakastava odotus on kuin arvovieraan eteen levitetty punainen matto! Mutta joskus vanhemmat eivät lainkaan halua ottaa vastaan tulokasta. Syitä on monia. Olen kuullut lapsesta, joka alkoi olla tuloillaan jo ennen avioliiton solmimista ja oli luultavasti silloin tuntenut kohtuunsa saakka kyläkunnan äitiin kohdistaman tylyn paheksunnan. Lapsi varttui, opiskeli ja toimi muutaman vuoden arvostetussa virassa – ja teki 40 vuoden iässä itsemurhan.

Jotkut torjutaan hillitymmin. Äiti ja isä eivät ehkä halua avioliittoa, ja lapsen tulo pakottaa heidät siihen. Tai raskaus turhentaa jommankumman urasuunnitelmat. Joka tapauksessa tulollaan oleva lapsi vastaanottaa heiltä telepaattisen viestin: *sinun ei pitäisi olla lainkaan olemassa!* Hän kokee jonkin asteisen psyykkisen abortin, joka luo pitkäaikaisen syyllistämissuhteen lapseen ja runtelee tämän tunne-elämää. Vaimoni Marjan antama induktio vei työskentelijän ongelmitta sikiöaikansa varhaisvaiheeseen. Siellä tämä koki torjunnan. Hylkäyksen ja syyllistämisen tunnesuhde jatkui työskentelijän lapsuuteen, jonka useisiin hyvin rankkoihin tilanteisiin hän siirtyi suoraan tämän tunteen viemänä. Sikiöaikana koettu tunne siis jatkui lapsuuden tilanteissa kuin helminauha. Oli ilmeistä, että työskentelijä oli joutunut torjumaan oman reaktionsa hyvin syvälle, lujien salpojen taakse.

Marja huomasi, että salpojen takana oli paljon tunnetta ja kehotti työskentelijää hengittämään voimakkaammin, rohkaisi

tämän itkua ja kehotti tätä potkimaan jalkojensa lähellä olevaa tyynyä. Lopulta hän huomasi työskentelijän sormien liikkuvan ja työnsi tämän käteen sanomalehdestä liimateipillä sidotun pampun. Sen tunnettuuan työskentelijä tarttui siihen, kohottautui istumaan ja alkoi paukuttaa hurjasti pientä jakkaraa, arvioni mukaan noin kahdeksan minuutin ajan, psyko-draamatyöskentelyn tapaan. Ryhmä, joka heti tempautui tukemaan tunteen läpimurtoa, huusi innostuneena kannustustaan. Lopulta pamppu hajosi paperisilpuksi ympäri lattiaa. Työskentelijä oli aivan voipunut. Hän oli löytänyt syvältä itsestään, vahvojen salpojen takaa, kiukun sammion ja onnistunut tyhjentämään sen.

Myöhemmin, ryhmän jälkeen, hän soitti Marjalle ja sanoi työskentelyn antaneen hänelle syvän helpotuksen ja onnen tunteen. Hän oli hyvin kiitollinen Marjan herkästä intuitiosta ja myös ryhmän antamasta tuesta. Hän oli pamputtamalla tehnyt sovinnon vanhempiensa kanssa sielunsa sopukoita myöten. Tunteen purkaminen *takautuneena sen syntykokemukseen* tyhjentää ja puhdistaa sielun kuin suursiivous. Mutta on tärkeää ymmärtää, että kielteisen siirtotunteen vallassa riehuminen, josta sanomalehdet lähes päivittäin kertovat, ei ole mitään purkamista, eikä se auta mitään. Ne ovat psykologisesti täysin eri toimintoja.

Stanislav Grof selittää tätä eroa seuraavasti: "Tuhoa aiheuttaviin tapahtumiin osallistuminen ja väkivaltaisten piilotajuisten ylläkkeitten vallassa riehuminen, kokipa ihminen sen sitten yksityisessä elämänsäpiirissään tai kollektiivisesti sotiin ja vallankumouksiin osallistuessaan, ei saa aikaan sellaista paranemista ja uudistumista kuin näiden voimien sisäinen kohtaminen terapeuttisessa kokemuksessa antaa. Riehumiskokemus ei merkitse piilotajuisten voimien purkautumista, siihen ei sisälly oman itsen syvien tekijöitten tiedostamista eikä se johda oivalluksiin. Ihminen ymmärtää tilanteensa pelkästään ulkoisena, eikä hän saa mitään kosketusta psyykensä syvään dynamiikkaan. Hänellä ei tietenkään ole mitään terapeuttista tavoitetta, eikä hän pyri muuttumaan

eikä uudistumaan. Siksi syvällä hänen piilotajunnassaan oleva, syntymäkokeemukseen liittyvä vapautumisen tarve, joka on väkivaltaisen käyttäytymisen syvin voimanlähde, ei saavuta tavoitettaan, vaikka vallankumouskin pääsisi voitolle. Loistavinkaan ulkonainen voitto ei annakaan sitä mitä odotettiin ja toivottiin, emotionaalisen vapautumisen ja psyykkis-henkisen uudistumisen sisäistä kokemusta (Grof: *Psychology of the Future*, 2000, s. 309).

Väkivallan juuret

Grof on terapiatyöstään saamiensa havaintojen nojalla vakuuttavasti osoittanut, että hillittömän, malignin väkivaltaisuuden juuret johtavat pääasiassa henkilön ennen syntymäänsä saamiin traumoihin, joita myöhemmät kokemukset vahvistavat. Grof kirjoittaa luvussa *Väkivallan juuret – aggression syntymänjälkeiset, syntymänaikaiset ja transpersoonalliset lähteet*:

"Ilmiöt, jotka vaikuttavat salaperäisiltä ja ongelmallisilta niin kauan kuin me yritämme löytää niiden lähteen vain syntymän jälkeisistä tapahtumista, sellaiset kuin itsensä viilteleminen, veriset itsemurhat, sadistiset murhat ja kansanmurha käyvät paljon ymmärrettävämmiksi, kun oivallamme, että niiden kokemislähde on jokin niihin voimakkuudeltaan ja merkitykseltään verrattavissa oleva kokemus." (*Beyond the Brain* ss. 231-241.)

Artikkelissaan *The Vulnerable Prenate* William R. Emerson Ph.D. (www.birthpsychology.com/healing/point2) mainitsee lukuisia tutkimushavaintoja sikiön jo varhain kehittyvästä tietoisuudesta, mistä syystä tämä pieni ihminen on hyvin herkkä kokemaan sekä fyysisiä että psyykkisiä traumoja. Emerson tiivistää tutkimuksista johtopäätöksen: "minusta näyttää selvältä, että sikiöt ovat tietoisia olentoja ja että ne käyttäytymistavat, jotka saavat alkunsa kohdussa, todennäköisesti jatkuvat myöhemmin elämässä."

Väkivallan juurien ymmärtämisen ja parannuskeinojen löytämisen kannalta ratkaisevan tärkeitä ovat havainnot varhaisten traumojen *toisiaan vahvistavasta yhteisvaikutuksesta*. Emerson korostaa prenataalisten traumojen

kohtalokasta vaikutusta myöhempiin patologisiin tiloihin, koska myöhemmät kokemukset vahvistavat varhaisempia. Hän kirjoittaa mainitussa artikkelissaan: "Ennen syntymää saaduilla kokemuksilla on todennäköisesti koko elämän ajan jatkuva vaikutus, jos niitä vahvistavat myöhemmät tekijät, eli voidaan puhua *interaktiivisesta traumasta*."

Tämä tarkoittaa, että varhaiset traumat antavat ihmiselle tulkintamallin ja vahvistimen, jota hän käyttää koko jäljellä olevan elämänsä ajan, ellei tätä mallia pureta.. Emerson ottaa esimerkiksi lapsen, joka hedelmöityi pian äidin isän kuoleman jälkeen. Äiti suri isänsä kuolemaa ja oli masentunut koko raskausaikansa. Lapsi oli myöhemmin ajoittain masentunut, mutta hoitohenkilökunta, joka ei tiennyt äidin isän kuolemasta, ei löytänyt tälle mitään fysiologista eikä psykologista syytä. Masentuneena lapsi piirteli kuvia vanhoista ja kuolevista miehistä, jotka olivat luolissa. Lapsi ei itse ollut tietoinen piirroistensa ja isoisänsä kuoleman yhteydestä.

Sama lapsi koki sikiöaikanaan toisenkin väkevän trauman. Sikiön ollessa vain kahdeksan viikon ikäinen isä hylkäsi äidin ja muutti toisen naisen luokse. Äiti oli syvästi järkyttynyt ja koki itsensä hylätyksi. On ilmeistä, että syntymätön lapsikin koki saman hylkäyksen. Äidin taloudellinen tilanne oli huono, ja hän päätti tehdä abortin. Hän yritti aborttia useita kertoja, useimmiten käyttäen vaateripustimen koukkuja. Myöhemmin poika käyttäytyi ajoittain sadistisesti, ja hänellä oli itse-tuhoisia yllykkeitä, jotka muistuttivat voimakkaasti äidin abortinyrityksiä. Tästä yhteydestä poika ei ollut itse tietoinen. Hän poltti ruumistaan savukkeilla ja kaiveli sukuelimiään terävillä metalliesineillä. Hänen suosituin itsekidutusesineensä oli kalakoukku, mutta hän valitti, että kaupasta ei löytynyt riittävän isoja. Nuorukaisena poika pidätettiin 30 kertaa väkivaltaisesta päällekkarkauksesta. Hänen käyttäytymisensä muistutti sitä tapaa, jolla äiti oli yrittänyt abortoida hänet. Usein hän kävi uhriensa kimppuun näiden nukkuessa ja käytti aseenaan piikkilankaa, jonka päähän oli juotettu koukku.

Poika ilmeisesti koki sikiönä äitinsä äärimmäisen voimakkaan menetyksen ja hylkäyskokemuksen. Koska äiti koki hylkäyksen hyvin voimakkaasti, hän

puolestaan ei kyennyt ottamaan huomioon sikiötään eikä iloita odotuksestaan, vaan päinvastoin koki raskautensa taakkana, josta halusi vapautua. Sikiönä poika koki äidin yrittämät abortit tapon yrityksinä. Sikiön ja syntyvän lapsen kokemat traumat saattavat olla niin voimakkaita, että ne estävät lapsen emotionaalisen liittymisen äitiin ja muihin läheisiin, sen kiinnittymisen joka vastaa eläinlasten ns. leimautumista. *Silloin syntyy ihminen, jolta puuttuu kokonaan empatia: psykopaattinen persoonallisuus.*

Vallitseva hoitokulttuurimme ja yhteiskuntamme ei tule löytämään keinoja hillitönnän väkivallan parantamiseen ennen kuin se tunnustaa sikiön ja syntyvän lapsen saavan myöhempään elämään vaikuttavia traumoja. David Chamberlain kirjoittaa: "Olemme vakuuttuneet siitä, että jokainen väkivallan kokemus, jonka sikiö saa kohdussa tai syntyessään, on väkevä ehdollistava tekijä, joka toimii mallina jonka mukaan lapsi myöhemmin kokee ihmissuhteensa. Tämä ehdollistus vaikuttaa todennäköisesti vuosikymmenienkin ajan ihmisen fyysiseen ja psyykkiseen terveyteen."

[Hyvin seikkaperäisesti ja vakuuttavasti Grof esittelee väkivallan ongelman artikkelissaan *Psychological Roots of Human Violence and Greed* osoitteessa www.primalspirit.com/Grof_PlanetarySurvival_art.htm. Chamberlainin artikkeli *What Babies Are Teaching Us About Violence* on löydettävissä verkosta osoitteesta www.birthpsychology.com/violence/chamberlain.]

Esko Rintala
Korkeavuorenkatu 17 D 17
00130 Helsinki

09-611184, 040-7795533

esko.rintala@pp.inet.fi

10. 1. 2002

Moderni poltergeist

(Vuosina 1994-97, paikka kerrostalo Helsingin seudulla. Olavi Kiviniemi kävi paikalla 26.3. ja 18.6.1997)

Tapahtumasarjassa ovat päähenkilöinä Margareetta (keksitty nimi, ikä 33 vuotta 26.3.1997) ja hänen luonaan siihen aikaan usein vierailut Veikko (myös keksitty nimi). Ensimmäinen Margareetan muistama outo ilmiö oli marraskuulta 1994. Automaattisesta puhelinvastaajasta kuului kolmisointua, kuin kellojen soittoa. Toistui 20-30 sarjana ensimmäisellä kerralla. Jatkuu noin kaksi kertaa viikossa, viimeisen kerran 9.3.1997. Kuului enimmäkseen yöllä mutta toisinaan myös päivällä. Kolmisoinnun ovat kuulleet Veikon lisäksi monet muut Margareetan vieraat. Äänen kuuluminen jäi selittämättömäksi.

Seuraavana ilmiönä oli makuuhuoneessa ja eteisessä kuuluva piipitysäni (lyhyttä "piip-piip, piip-piip, ..."). Ääni tuntui kuuluvan sisällä jostakin kohdasta, ja kun sitä kohtaa yritti lähestyä, niin se tuntui vaihtavan paikkaa. Esimerkiksi tammikuussa 1995 piipitystä kuului yhtenä päivänä jatkuvasti kello 16-19. Piipitysäni kuului vain harvoja kertoja, ehkä vain kolmena päivänä kaikkiaan. Äänen kuuli Margareetan lisäksi vain Veikko, ja hän vain yhdellä vierailukerralla ja noin tunnin ajan. Veikon lähdön jälkeen Margareetta kuuli äänen vielä noin kahden tunnin ajan..

Syksyllä 1995 huoneistossa oli Margareetta sisarensa kanssa. He olivat juuri sammuttaneet valot ja menneet vuoteeseen, kun kuului lyhyt piipitysäni ja makuuhuoneen kaksoisjalkalampun toiseen lamppuun syttyi normaalia himmeämpi valo. Se loisti noin minuutin verran, jonka jälkeen piipitys toistui ja lamppu sammui. Valaisimessa oli samassa jalassa kaksi varjostimellista hehkulamppua, joilla kummallakin oli oma verkkojohto ja katkaisin johdossa. Syttynyt lamppu oli kunnossa ja valaisi myöhemmin normaalisti.

9-10.11.1996 välisenä yönä noin kello 1-2 Margareetta muisti tapahtuneen

useampia ilmiöitä. Paikalla oli Margareetan ja hänen sisarensa lisäksi kaksi muuta henkilöä:

1. Lasinen uunivuoka särkyi risahtaen keittiön tiskipöydällä, kun Margareetta astui kynnyksen yli keittiöön, etäisyys noin 1,2 m. Vuoka hajosi kahdeksi suureksi palaksi ja yhdeksi pienemmäksi, ilman muita sirpaleita.
2. Välittömästi sen jälkeen posliinisen itämaisen teekupin kansi halkesi risahtaen kahtia keittiön apupöydällä.
3. Noin 2 minuutin päästä katkesi konjakkilasin jalka yläosastaan kun Margareetta oli laskemassa lasia täytettynä pöydälle. Katkeamiskohta ei ollut jalan ohuin kohta, joka oli alhaalla. Sirpaleet oli jo hävitetty.
4. Olohuoneessa oli kynttilävalaistus. Margareetta näki keittiön puoleisella seinällä katonrajassa valoläikän. Margareetta sai vaikutelman että siinä olivat kasvat, jotka katsoivat oikealle. Valoläikän koko oli kasvoja suurempi.
5. Kun Margareetta astui kynnyksen yli pimeään makuuhuoneeseen, niin ylhäällä hyllyllä ollut täysi vodkapullo putosi kolahtaen lattialle, ja siitä irtosi pohja ilman muita sirpaleita. Pullo oli ollut hyllyllä noin 10 cm korkean reunuksen takana. Reunuksen ja hyllyn välissä oli leveä rako, mutta pullo ei mahtunut putoamaan raosta vaan sen oli pitänyt nousta reunuksen yli.
6. Aamulla havaittiin olohuoneen pöydän valkeassa maalipinnassa punaviolettin värinen selkeähkö kuva, joka muistutti painokuvaa ja oli kooltaan 28*9,5 cm. Siinä oli erotettavissa myös 11 kirjaimen muodostama teksti, suunnilleen "LNE ODI DEU FI". Veikko kopioi kuvan läpi kulto- eli voipaperille.

17.11.1996 Veikko oli paikalla tutkimassa mm. pöydän kuvaa:

1. Jalallinen lasi hajosi risahtaen sirpaleiksi Margareetan kädessä. Lasissa ollut viini valui lattialle.
2. Muutaman minuutin kuluttua jalallinen lasi putosi itseksensä olohuoneen pöydältä Veikon edestä vinosti vasemmalta, kun hän istui sohvalla pöydän ääressä. Lasi lensi sohvan alle, josta se löytyi pieniksi sirpaleiksi hajonneena.

Helmikuussa 1997 kun Margareetta oli yksin kotona ja istui olohuoneessa noin klo 16, hän kuuli poksahduksen. Ääni tuli lasisesta lyhtykynttilästä (raskaan

lasikuvun sisään valettu kynttilä), joka oli pudonnut ulos talon pihalle avoimesta ikkunasta ja hajonnut pieniksi sirpaleiksi. Kynttilä oli ollut sisäpuolella ikkunalaudalla, joten sen oli pitänyt siirtyä ikkunapuitteiden muodostaman kynnyksen yli pudotakseen. Tapahtumalle ei löytynyt mitään selitystä. Muunmuassa sää oli tuolloin tyyni.

Lisäksi Margareetta kertoi, että lähivuosi-
na videonauhuri on silloin tällöin alkanut pyöriä itsekseen. Itsekseen käynnistynyt nauhuri on myös pysähtynyt itsekseen.

Margareetta esitteli kolmea koristekynttilää, joista kaksi oli himmeän vaaleanpunaisia ja kolmas muuten samanlainen, mutta selvästi tummempi ja sinisempi väriltään. Hän sanoi että kynttilät olivat alunperin kaikki väriltään samanlaisia eli vaaleanpunaisia, ja yhden värinmuutos oli viesti hänelle.

Lisäksi Margareetta näytti vanhaa tyttökalenteria vuodelta 1959. Siinä oli jokaisen kuukausisivun keskialueella värillinen valokuvamaisen tarkasti piirretty naisen kuva. Margareetta kertoi, että jokaisella sivulla värikuvan ympärillä näkyvät luonnosmaisesti piirrostyylissä olevat ilmeistyneet sivuille myöhemmin itsekseen, sillä niitä ei ollut mukana kalenterin ollessa uusi. Hän arveli että ne olivat lohduttava viesti hänen miesvainajaltaan, joka oli kuollut vuonna 1988. Ainakin yhden sivun takana oli miesvainajan lyijykynäpiirroksia naisen kengistä ja sääristä.

- Piirroksissa näkyi suurennuslasilla katsoen samanlainen painorasteri kuin painetussa piirtäjän nimikirjoituksessa, mikä viittaa siihen että kuvat kuitenkin ovat olleet jo alunperin painettuina.

Keskusteltaessa illalla 26.3.1997 kuulivat O. Kiviniemi ja Veikko ikäänkuin huoneiston ja porraskäytävän välisen oven postiluukku olisi kolahtanut. Kolahtus oli niin hiljainen etteivät kaikki kiinnittäneet siihen huomiota. Porraskäytävässä ei ollut ketään. Havainnon tekee vähän epävarmaksi se, että makuuhuoneen ikkuna oli raollaan ja ulkona oli myrskyinen tuuli.

Kuva pöydässä oli 26.3. jo niin himmeä ettei se olisi tullut kunnolla esiin valokuvassa. Syynä oli se että Margareetta oli pyyhkinyt kuvaa pesuaineella ja lisäksi oli

tapahtunut luonnollista kulumista. Tarkkoja yksityiskohtia ei enää ollut erotettavissa, vain himmeä hahmo. Merkille pantavaa on se, että vahvat kaksoisvaakaviivat olivat hyvin tarkkaan vakioetäisyydellä toisistaan. Periaatteessa kuva olisi voinut muodostua esimerkiksi kastuneen valokuvakansion jättämänä. Sopivaa kansiota ei löytynyt eikä pöydällä Margareetan mukaan ollut ollut mitään muutakaan vastaavaa esinettä kuvan syntymisyönä. Painokuvaselitys yksinkertaisimmassa muodossaan on mahdollon myös siinä tapauksessa, että voidaan olla varmoja että teksti on oikein päin.

Muita erikoisia tapahtumia Margareetan elämässä

Kesällä vuonna 1994 Margareetta oli käymässä Kotkan meripäivillä. Siellä häneltä hävisi matkakassi torilla perjantai-iltapäivällä selittämättömällä tavalla, kun se oli hänen vieressään noin 0,5 m päässä. Hän oli kauhuissaan ja etsi laukkuja, koska siinä menivät hänen rahansa ja matkalippunsa, niin ettei hän pääsisi kotiin takaisin suunnitellulla tavalla. Hän kävi perjantaina ja lauantaina muutamia kertoja löytötavaratoimistossa kysymässä poliisilta, olisiko kassia löytynyt.

Sunnuntaita vasten yöllä Margareetta rukoi hartaasti että hän saisi laukunsa takaisin. Sunnuntai-iltapäivällä Margareetta oli Meriniemessä ja päätti vielä lähteä kysymään laukkuja poliisilta. Kun hän käveli mantereelle siltaa pitkin, hän huomasi laukunsa olevan edessäpäin sillan vastakkaisella puolella. Hän riensi laukun luokse ja otti sen. Kaikki rahat ja tavarat olivat tallella. Katoamispaikan ja löytymispaikan välimatka oli noin 1 km. Margareetta pääsi kotiin erään miehen veneen kyydissä.

Vuonna 1995 Margareetta tapasi Helsingissä saman miehen joka toi hänet Kotkan meripäiviltä Helsinkiin. Mies kutsui Margareetan ravintolaan syömään. Kun he istuivat pöydässä, heidän seuraansa istuutui mustatukkainen kiinteään mustaan nahkapukuun ja sormikkaisiin pukeutunut nainen. Hän

sanoi että Margareettaa oli seurattu pienestä pitäen, ja että hän tiesi Margareetasta kaiken. Itse hän kertoi olevansa "universumista", ja kielsi ettei Margareetta saa koskea häntä. Hän antoi Margareetalle etiketittömän hajuvesipullon (hävitetty) ja pienen metallisen leijonakorun (ei löytynyt).

Sitten Margareetan muistissa on noin seitsemän tunnin aukko. Seuraavaksi hän muistaa olleensa toisessa paikassa baarissa vaalean erikoisen näköisen naisen ja kahden nuoren pojan seurassa. Nainen sanoi että Margareetta tuotiin sinne, ja sanoi myös terveisiä tummalta naiselta. Hän ei antanut Margareetan juoda olutta. Erosivat siten että Margareetta lähti kotimatalle.

Margareetan mieleen on näiden tapaamisten jälkeen muistunut lapsena nähty painajaisuni mustatukkaisesta naisesta jolla oli päällään musta nahkapuku.

Selityskaavailua

Ilmiöiden joukossa on hyvin selväpiirteisiä tapahtumia, joissa virhetulkinnan vaara on pieni. Näyttää todennäköiseltä, että jotkut ilmiöt ovat aidosti selittämättömiä. Siksi pyrkimys ilmiöiden syyn tulkitsemiseen on perusteltua.

Tapahtumien tyyppi ja oletettava loppuminen sopivat poltergeist-ilmiöön. Ilmiöitä tosin esiintyi epätavallisen pitkällä ajalla poltergeistiksi. Laukaisevana tekijänä tuntuu olleen spiritistisen aakkoslaudan käyttö. Margareetta oli aloittanut aakkoslautakokeilut uudestaan useiden vuosien jälkeen noin kuukausi ennen vuoden 1994 joulua. Tapaninpäivänä -94 Veikko vieraili ensimmäisen kerran huoneistossa. Margareetta ja Veikko kokeilivat aakkoslautaa Tapaninpäivän illalla, mutta jo ennen sitä oli kuulunut kolmi-sointua. Kun tilanne kehittyi ja aakkoslaudan käyttö väheni, ilmiöt vähitellen jäivät pois. On otettava huomioon, että myös Veikon kertoman mukaan hänen kotonaan esiintyi alkuvaiheissa joitakin ilmiöitä, ja hänellä oli vahvoja psyykkisiä kokemuksia.

25.2.2005 Olavi Kiviniemi

Carl A. Wickland (1924):

Thirty years among the dead

Lowe & Brydone 1971
390 sivua

Kirjaa voitaneen pitää yhtenä spiritualismin klassikoista. Vaikka sitä ei ole käännetty suomeksi, niin samoja ajatuksia esiintyy usein suomenkielisessä kirjallisuudessa. Kirjoittaja Carl A. Wickland oli arvoltaan lääketieteen tohtori ja toimi patologina. Hänen tieteellinen taustansa antaa kirjalle tiettyä selkeyttä ja luotettavuutta.

Wickland johti spiritualistista piiriä, jossa hänen vaimonsa toimi transsimeediona. Istuntoihin osallistuneiden puheet merkittiin sanasta sanaan muistiin pikakirjoituksella. Kirjan alussa on Wicklandin kirjoittamaa esittelytekstiä kolmisenkymmentä sivua. Suurin osa kirjasta muodostuu lyhyt vuorosanaisista keskusteluista Wicklandin ja hengen välillä. Muutkin osallistui keskusteluun satunnaisesti. Hengiltä saatuja pitkiä opetusjaksoja on sijoitettuna kirjan loppuun. Käytän sanaa "henki" ilman lainausmerkkejä, vaikka jätänkin nimitykselle paljon tulkinnanvaraa.

Piirin tärkeimpinä päämäärinä olivat maan piiriin jääneiden henkien auttaminen ja tietojen hankkiminen henkimaailman olosuhteista. Henget olivat useimmiten tarrautuneina potilaisiin ja vaivasivat heitä pahasti. Ne siirrettiin meedioon, jolloin niiden kanssa päästiin keskustelemaan. Tiukassa istuvat henget saatiin tarvittaessa ajetuksi ulos potilaista sähköstaattisen käsittelyn avulla, jolloin ne usein valittivat saamansa käsittelyn epämiellyttävyyttä. Wickland ei valitettavasti kuvaa sähköstaattisen käsittelyn tekniikkaa nimitystä tarkemmin.

Alla on lyhyt näyte tyylistä, millä Wickland haastattelee ja opettaa vaimonsa vallannutta henkeä:

Istunto 15.1.1918, sivuilla 71-73.
Henki: (itkien surkeasti) Voi, päähäni sattuu niin kovasti! En pidä noista neu-loista (potilaalle annetusta sähkökäsitte-lystä), ne tekevät niin kipeää. Pääni on kipeä! Olen eksyksissä, en tiedä missä olen. Neuloja oli tuhansia ja tuhansia;

minun täytyi itkeä.
 Tohtori: Missä elät?
 H: En tiedä.
 T: Etkö olekin pieni lapsi?
 H: Olen vain pieni, olen Minnie Day.
 T: Missä elit? Miten vanha olet?
 H: En tiedä. Kysykää äidiltä.
 T: Etkö tiedä missä kaupungissa asuit?
 H: St. Louisissa. Voi, isä tulee! Hän löi minua päähän. Ja tuossa on Willie.
 T: Kuka Willie on?
 H: Hän on veljeni. Täällä on isäni ja olen peloissani! Hän pyytää minua tulemaan mukaansa. Voi, äiti, pääni on kipeä! Äiti pyytää minua tulemaan mukaansa, koska hänellä on uusi koti minulle ja Willielle.
 T: Menet hänen kotiinsa, henkimaailmassa.
 H: Mikä henkimaailma on? Mitä se tarkoittaa?
 T: Se on näkymätön maailma maan piirin ympärillä. Tiedätkö, että olet kuollut?
 H: Mitä tarkoitat?
 T: Tarkoiton, että olet menettänyt fyysisen ruumiisi. Mitä olet tehnyt viime aikoina?
 H: Olen juossut kaikkialla ja yrittänyt löytää jonkun. Äiti kuoli kauan sitten kun olin pieni tyttö. Äidin kuoleman jälkeen isä oli niin paha minulle ja Willielle, ja hän löi minua monta kertaa.

Kuolleiden auttaminen

Kirjan mukaan henki jatkaa kuoleman jälkeen siitä mihin on elämänsä lopussa jäänyt. Kuoleminen on jopa niin huomaamaton tapahtuma, että suurin osa ihmisistä ei aikoihin tiedä olevansa kuollut. Tietämättömät henget jäävät liikuskelemaan maallisille asuinpaikoilleen ja ihmettelevät mikseivät ihmiset huomaa heitä. He voivat olla myös pimeydessä tai pahassa sekavuustilassa, missä auttajahenget eivät voi saavuttaa heitä. Viisaimmat henget huomaavat nopeasti heitä vastaanottamaan tulleet auttajat ja seuraavat heitä henkimaailmaan kauemmaksi aineen piiristä.

Tietämättömät henget ovat edelleen maallisten tunteidensa ja halujensa vallassa. He voivat tunkeutua herkkien tai väliaikaisesti suojattomien ihmisten auroihin. Kun he näin ottavat ihmiset hallintaansa, niin he voivat uhriensa välityksellä toteuttaa ajatuksiaan ja tarpeitaan tai elää läpi entisen elämänsä tuskia. Miljoonat maan piirissä tungeksivat tietämättömät henget aiheuttavat valtavan määrän häiriöitä,

mielisairauksia ja rikoksia ihmiskunnan keskuudessa.

Wicklandin piiri auttoi suuren määrän tietämättömiä henkiä vapautumaan henkiseen maailmaan. Transsissa olevan meedion ruumista käyttävien henkien kanssa voitiin keskustella ja he voivat tehdä huomioita ympäristöstään. Näin he vähitellen ymmärsivät todellisen tilansa, voivat nähdä auttajahenget ja jopa mielellään lähtivät rajantakaisten ystäviensä tai muiden auttajien mukana pois.

Wickland kuvailee miten henkien elämänsä aikana kokemat tapahtumat ja heidän omaksumansa opit vaikuttavat kuoleman jälkeen. Joidenkin lukujen otsikoista voi saada käsityksen tästä aiheiden kirjosta: rikkinäiset avioliitot, orvot, rikollisuus, itsemurhat, huumeet, materialismi, itsekkyyks, oikeaoppisuus, teosofia, Christian Science.

Teosofiasta ja jälleensyntymästä sanotaan, että ne eivät ole totta. Itse H. P. Blavatskyn henki kävi piirille kertomassa, kuinka hän katui kirjoittamiaan vääriä tietoja. Hänen jälleensyntymämuistonsa eivät olleet hänen omiaan vaan olivat vieraiden henkien tuottamia. Hän yritti parhaansa mukaan auttaa niitä, joille oli aiheuttanut vahinkoa. Kuolleet teosofit yrittivät toisinaan jälleensyntyä lapsiin, joille aiheutui tästä äkillisiä ja selvästi tunnistettavia häiriöitä.

Henkien kehitys

Kirjan mukaan ihminen vaipuu kuollessaan kuoleman uneen, josta yleensä pian herää. Ensimmäisenä on päästävä läpi pimeydessä olevien henkien alueesta. Tietämättömät henget jäävät siihen pitkäksi ajaksi kärsimään. Riittävän ymmärryksen saavutettuaan henki pääsee auttajien opastuksella alueelle, missä hänen kotinsa on. Koti on rakentunut ihmisen maanpäällisen elämän aikana sen mukaiseksi, miten ihminen on elänyt.

Henkikodissaan henki elää sopusointuista elämää kuolleiden ystäviensä parissa. Hän oppii koko ajan uutta ja alkaa yhä paremmin ymmärtää Jumalan ihmeellistä maailmaa. Hän

joutuu myös sovittamaan maan päällä tekemiään virheitä muita auttamalla. Wicklandin piiri siis lähti kristilliseltä perustalta.

Wickland ei kerro mistään muista rajantakaisista olennoista kuin aikaisemmin eläneiden ihmisten hengistä. Teosofien ja nykyspiritualistien henkimaailmaa asuttavat useimmiten muutkin olennot, jopa ulkoavaruudesta tulleet henkiolennot.

Todisteita

Wickland tarjoaa edellä esitettyjen käsitystensä tueksi pitävän tuntuista todisteita. Kirjan tapauksissa selvisivät usein henkien etunimi ja sukunimi ja lisäksi vielä asuinpaikka, yksityiskohtainen kuolinsyy, kuolinaika ja tuttavien etunimiä. Wicklandin mukaan kyseiset tiedot olivat istunnon osanottajille täysin tuntemattomia, mutta ne voitiin vahvistaa paikkansapitäviksi lukuisissa tarkistuksissa.

Esimerkiksi erään tapauksen yhteydessä henki oli täysin sekaisin ja vain valitti, että miksi hän ei ollut ottanut enempää karbolihappoa. Kysyttäessä häneltä saatiin selville etunimi ja sukunimi ja katuosoite, missä hän mielestään asui. Kun hänelle kerrottiin istunnon päivämäärä, niin hän sanoi sen olevan vasta seuraavalla viikolla. Wickland meni kyselemään annettuun osoitteeseen ja siellä sanottiin talon sen nimisen emännän kuolleen edellisviikolla. Sairaalaista tuli vahvistus, että kuolinsyy oli karbolihapon aiheuttama myrkytys.

Tietämättömien henkien aiheuttamat mielenhäiriöt ja psykoosit tulivat myös hyvin varmistetuiksi. Henkien siirron yhteydessä oireet siirtyivät äkillisesti potilaista meedioon. Siirrettyinä henget kertoivat potilaan kanssa kokemiaan asioita paikkansapitävästi. Kun kaikki havaitut henget oli lähetetty pois, niin potilaat olivat täysin ja pysyvästi parantuneita.

Toisinaan henkiä siirrettiin meedioon kaukaa kokoushuoneen ulkopuolelta keskittymisen avulla. Potilaan tilan

paraneminen tapahtui samaan aikaan. Tieto tästä saatiin vasta jälkikäteen, joten pelkkä paikalla olevien suggestiovaikutus ei riittä selitykseksi.

Wickland ja hänen oppilaansa tekivät jatkuvasti ruumiinavauksia. Muutaman kerran ruumiiden entiset omistajat seurasivat leikkelijäänsä Wicklandia hänen kotiinsa. Asioista täysin tietämätön vaimo vaipui jossakin vaiheessa itsekseen transsiin ja alkoi hengen hallitsemana kiivaasti syyttää aviomiestään moisesta julmuudesta.

Arviointia ja vertailua

Wickland oli hyvin varma asiastaan. Sitä kuvaa hänen käyttämänsä lainaus erään pappismiehen tekstistä: "Henkien olemassaolon todellisuus nykyaikaisessa spiritismissä ei ole enää avoin kysymys, ei edes aihetta tutkineiden tiedemiesten keskuudessa. Jokainen, joka pitää henkien ilmenemistä pelkkänä pötnä, petkutuksena tai harhana, on yksinkertaisesti ajastaan jäljessä."

Vuodesta 1924 tapahtunut kehitys kuitenkin osoittaa kirjan olevan auttamattoman optimistinen. Tieteen edistyminen on etäännyttänyt spiritualismin yhä kauemmas tiedeyhteisöstä. Psykkisten häiriöiden hoito on siirtynyt hyvin vahvasti lääkkeiden kannalle. Jos häiriöt olisivat kirjan kuvaamalla tavalla suurimmaksi osaksi selvästi henkien aiheuttamia, niin se olisi tuskin jäänyt psykiatreilta huomaamatta.

Parhaina psykologisina ehdokkaina hengiksi voitaisiin toisinaan pitää sivupersonallisuuksia. Ne selittyvät uskottavasti seuraukseksi kokijoidensa kokemuksista ja mielen normaalista toiminnasta. Ne ovat saman persoonallisuuden toisiaan täydentäviä osia eivätkä ulkoisia henkiä. Aidonkin tuntuista henkien esiintymistä tosin on tutkittu ja raportoitu parapsykologisessa kirjallisuudessa, mutta se on suhteellisen harvinaista.

Jos Wicklandin istuntojen henget kuitenkin antoivat niin tarkkoja yksityiskohtia elämästään kuin kirjassa kerrotaan, niin ne eivät selity normaaleilla psykologisilla prosesseilla. Eihän hänen vaimollaan edes olisi voinut olla tuhansia

erilaisia sivupersoonia. Kyseessä olisi ehdottomasti paranormaali ilmiö. Kun nykymediat ja selvänäkijät hapuilevat eivätkä useimmiten saa edes henkien etunimeä selville, niin voitaneen sanoa mentaalisen mediumismin taantuneen merkittävästi.

Kuolemistapahtuman kuvaus kirjassa ei vastaa siitä kertynyttä muuta aineistoa. Jos ihmisestä jää kuoleman jälkeen jotakin henkistä jäljelle, niin voitaisiin olettaa, että kuolema olisi jatkoa kuolemanrajakokemukselle (NDE). Kuolema olisi lopullinen silloin, kun tunnelista, valosta tai olentojen seurasta ei enää palattaisikaan takaisin. Tämän ei pitäisi olla ollenkaan niin huomaamaton tapahtuma kuin kirjassa esitetään. Tosin voitaisiin olettaa, että kuolemanrajakokemusta ei esiinny kaikilla kuolevilla, vaan he tosiaan jäävät aluksi "pimeyteen".

Monet ihmiset kokevat ajan muuttuvan merkityksettömäksi joko kuolemanraja-kokemuksen yhteydessä tai jossakin muussa tilanteessa. Kirjassakin kyllä sanotaan, että henkimaailmassa ei ole aikaa. Keskusteluissa ja opetuksissa tämä väite kuitenkin jää pelkäksi teoriaksi, koska aikaa käsitellään varsin normaalilla tavalla.

Kirjaa voidaan pitää yhtenä palana maailmankuvan suureen palapeliin. Pala on kyllä itsessään selkeä ja kaunis, mutta sille ei kovinkaan helposti tunnu löytyvän täsmällistä paikkaa. Joko palassa tai sen ympäristössä tarvitaan jonkinlaista muokkausta, toisin sanoen uudelleentulkintaa.

Tarrahenget ja henkivaltauksukset eivät ole pelkkää historiaa eivätkä vain katolisen kirkon manausta tai pikku piirien puuhastelua. Valtausterapia (spirit releasement therapy) on esimerkiksi Internetin tiedoista päätellen valtaamassa alaa maailmalla monien auttajien käyttämänä.

5.11.2004 Olavi Kiviniemi